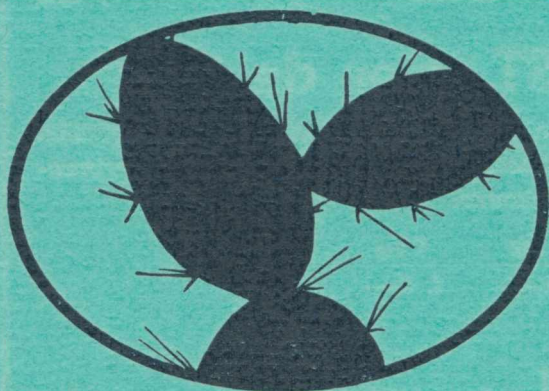


SUCCULENTA

Nederlands-Belgische Vereniging
van Liefhebbers van Cactussen
en andere Vetplanten



1952
No. 4

Voorzitter: A. F. H. BUINING, „Hohorst”, Hamersveld (Utrecht)

Secretaresse: Mevr. J. GRULLEMANS-VAN BERGHEM, Hereweg 19, Lisse.

Penningmeester: G. D. DUURSMA, „Vijversburg”, Rijperkerk (Fr.)
Postgiro no. 133550.

Redactie: A. J. A. UITEWAAL, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

Voor Uw planten en bloemen heeft U alle zorg en liefhebberij.

De voeding van planten en bloemen heeft grote invloed op de groei en bloei.

Daarom is het belangrijk dat U er zeker van kunt zijn dat het plantenvoedsel van de POKONFABRIEK 100 % safe is.

POKON voor al Uw Kamer- en Kasplanten gedurende de groei- en bloeitijd.

flessen van 50 gram	100 gram	Pond	Kg
35 cent	55 cent	f 2,—	f 3,50

KORRELMEST voor de tuin

verkrijgbaar in aardige en handige STROOIDOZEN waardoor regelmatige verdeling mogelijk is en verbranding wordt voorkomen.

1,2 kg	4 kg
f. 1,—	f. 3.—

En dan

CHRYSAL, het NIEUWE preparaat dat S N I J B L O E M E N langer goed houdt.

Thans in geheel nieuwe verpakkingen in Aluminium folie.

25 gram	50 gram	100 gram	750 gram in bus
35 cent	60 cent	f 1,10	f 5,—

Vul het Chrysalwater dat opgezogen wordt met Chrysalwater bij. Het Chrysalwater blijft dan werkzaam en hoeft niet verversd te worden,

HET BLIJFT WEL 1 à 2 MAANDEN HELDER EN REUKVRIJ.

H. P. BENDIEN

Pokon-, Korrelmest- en Chrysalfabriek

N A A R D E N



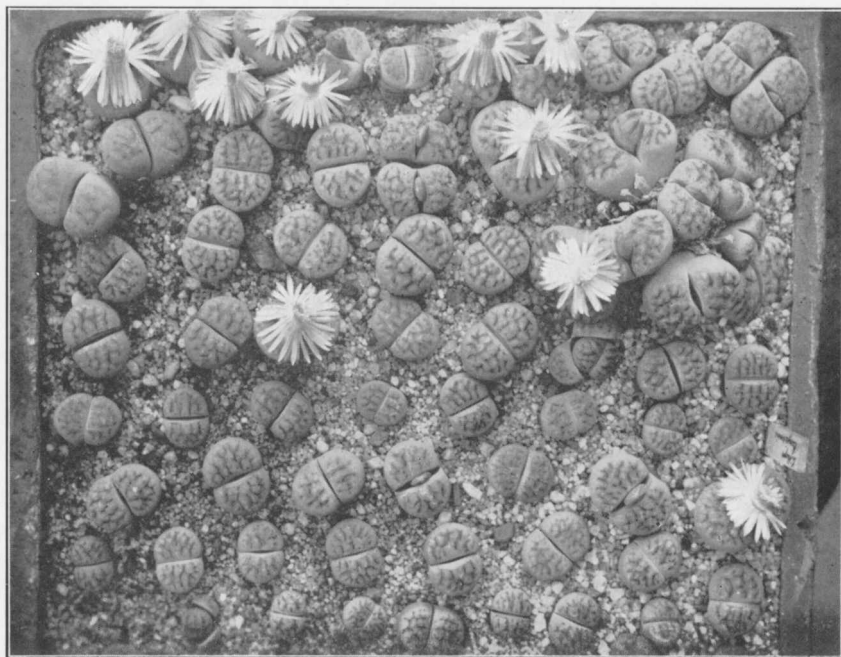
Nederlands-Belgische Vereniging
van Liefhebbers van Cactussen
en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Lithops kunjasensis Dtr.

door Dr. H. W. de Boer.

Hoewel van *Lithops kuibisensis*, door Dinter in 1910 bij Kuibis gevonden, door de ontdekker zelve geen beschrijving werd gegeven, is zulks wel het geval met de *Lithops*, die in Augustus 1926 door E. Rusch 90 km ten N.O. van Aus bij Kunjas (in Groot Namaland) werd gevonden en welke door Dinter *Lithops kunjasensis* werd genoemd. Helaas is de door Dinter in 1928 in Südwest-Afrikanische *Lithops*-



Lithops kunjasensis

foto : Dr. De Boer.

arten gegeven beschrijving in slechts 4 à 5 regels samengevat en dientengevolge vrij onvolledig.

Ook in Die Sukkulenten van Jacobsen vinden we van *Lithops kunjasensis* een uit slechts 4 regels bestaande beschrijving, terwijl Prof. Nel, die in *Lithops* over het algemeen zeer uitvoerige, duidelijke beschrijvingen publiceert, in dat boek van *L. kunjasensis* in het Engels, Zuid-Afrikaans en Duits beschrijvingen van slechts 5 à 6, 3 en 4 regels geeft.

Inderdaad geven deze beschrijvingen, door de beknoptheid, een niet geheel juist beeld van *L. kunjasensis*, vooral niet wanneer we deze plant, zoals in een hierop volgend artikel geschiedt, willen vergelijken met enige andere *Lithops*soorten, die wegens de onderlinge overeenkomst in één groep moeten worden geplaatst.

De planten van *L. kunjasensis* hebben bij ons in cultuur zelden meer dan 4 à 5 hoofdjes, omdat oudere exemplaren gemakkelijk afsterven. De volwassen, bloeibare hoofdjes hebben afmetingen van 1½—2 bij 2—3 cm en worden door de 3—5 mm diepe, bij eenhoofdige exemplaren rechte spleet in twee gelijke delen, bij meerhoofdige exemplaren door een enigszins gebogen spleet in twee ongelijke delen verdeeld.

Het bovenvlak is in rusttoestand vlak, in de groei- en bloeiperiode zwak convex en wordt door een aantal groeven op duidelijke wijze in eilandjes verdeeld; deze groeven, die in de rustperiode sterk naar voren treden, zijn ook in de groeiperiode nooit geheel verdwenen.

De kleur van het zijvlak is blauwachtig grijs. Het bovenvlak heeft een grauwgrijs bruine kleur, welke kleur bij de verschillende planten zowel meer naar het blauwgrijs gele als naar het grijsbruine kan overhellen. In de groeven loopt een nooit geheel samenhangend netwerk van scherp begrensde bruinrode lijnen, die uiteenvallen in stippen en kortere of langere strepen.

Deze bruinrode stippen en strepen zijn omgeven door een diep liggend, niet scherp begrensde, blauw waas, dat bij enkele exemplaren bijna het gehele bovenvlak, de rand uitgezonderd, beslaat en daardoor enigszins de indruk van een ondoorzichtig venster wekt. De bruinrode tekening en het omgevende blauwe waas strekken zich niet geheel tot op de buitenzoom uit, zodat het lijkt alsof een enigszins lichter gekleurde band langs de gehele buitenzoom loopt, waardoor de indruk van een ondoorzichtig venster nog wat wordt versterkt.

Op het bovenvlak van vele exemplaren ziet men bovendien soms vrij duidelijk, soms minder duidelijk, diep liggende, niet scherp begrensde, blauwgroene stippen, die door N e l en D i n t e r bij *L. schwantesii*, resp. *L. rugosa* wèl worden opgemerkt, doch bij *L. kunjasensis* niet en die door N e l „miniatuurvensters” worden genoemd. (Deze blauwgroene stippen hebben, zoals in een volgend artikel zal worden aange-toond, met „vensters” eigenlijk niets te maken, in zoverre dat deze plaatsen niet meer licht dan de omgeving doorlaten).

L. kunjasensis onderscheidt zich van *L. kuibisensis* :

- a. door de kleur der punten en strepen, die bij *L. kuibisensis* rood, bij *L. kunjasensis* meer roodbruin zijn;
- b. door de kleur van het bovenvlak, dat (vooral bij de jonge bladeren) bij *Lithops kuibisensis* een bruinrode, bij *L. kunjasensis* een grauwgrijs bruine indruk maakt.
- c. door de groeven in het bovenvlak, welke bij *L. kunjasensis* veel meer op de voorgrond treden dan bij *L. kuibisensis*, zodat het bovenvlak van *L. kunjasensis* — vooral in de rustperiode — in min of meer bultige eilandjes wordt verdeeld, hetgeen bij *L. kuibisensis* niet, of slechts in zeer zwakke mate, het geval is.

De bloemen van *L. kunjasensis* zijn geel en verschijnen bij ons tegen het midden van September.

Mediolobivia

door A. J. T i m m e r m a n s.

In 1934 legde Backeberg de naam *Mediolobivia* vast voor een groep planten en omschreef de kenmerken van deze groep, waardoor het geslacht *Mediolobivia* zich van *Rebutia*, waarin deze planten nog ondergebracht waren, onderscheidde. Tot de kenmerken behoren o.m. de grote, geelachtige, zelfsteriele bloemen, die op *Lobivia* gelijken, de slanke, behaarde, beschubde bloembuis en de soms beborstelde vrucht.

Als type voor deze groep werd *Mediolobivia aureiflora* Bckbg. gekozen.

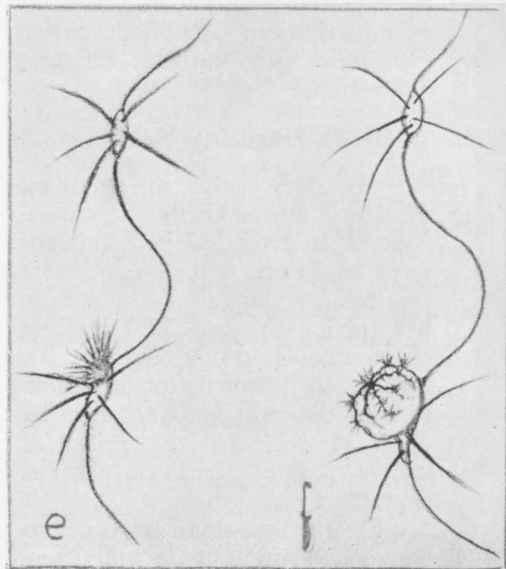
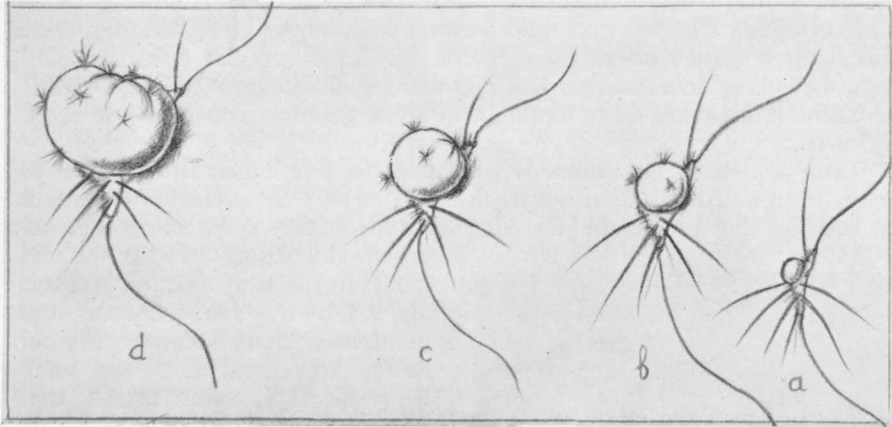
Bij deze groep plaatste hij *Mediolobivia sarthroides* (Werd.) Buin., een roodbloeiende soort, welke waarschijnlijk synoniem is met *Mediolob. rubriflora* Bckbg. Later (1942) verdeelde Backeberg het geslacht *Mediolobivia* in twee ondergeslachten, nl. *Pygmaeolobivia* en *Eumediolobivia*.

Even wil ik hier memoreren, dat ook Fric voor deze zelfde groep planten een afzonderlijk geslacht had opgesteld, nl. *Setirebutia*.

De *Mediolobivia*'s, die ik tot nu toe heb onderzocht, vertonen volgens mij nog een typisch kenmerk, dat bij andere verwante geslachten zoals

Rebutia en Lobivia niet voorkomt, nl. een merkwaardige stekvorming.

Op de bijgaande tekeningen, a tot d, heb ik schetsmatig de stekvorming bij *Mediolobivia* getoond. Eerst verschijnt nl. in de bovenkant van het areool een bolletje (a). Op dit bolletje verschijnen later enkele doornbundeltjes, doch er is geen groeipunt te bekennen. Het groeipunt is pas later te zien, n.l. als het bolletje een uitwasje van ongeveer een halve tot één centimeter groot geworden is. Bij afb. c. kan men zien waar het groeipunt te voorschijn komt, nl. achteraan de stek bij de bovenkant van het areool van de moederplant. Bij het groeien van de stek treedt het groeipunt meer naar buiten (d).



(Tekeningen van de schrijver)

ana. Bij de overige *Mediolobivia*'s acht ik deze zelfde wijze van stekvorming hoogstwaarschijnlijk, zodat verondersteld mag worden dat planten, die deze manier van vorming van stek niet vertonen, ook geen *Mediolobivia*'s zijn.

De tekeningen e en f geven, eveneens schetsmatig, de stekvorming bij *Lobivia* en *Rebutia* weer. Hier verschijnt het groeipunt rechtstreeks uit het areool van de moederplant. Het verschil met de vorming van stek bij *Mediolobivia* is duidelijk te zien. De hier uiteengezette manier van het vormen van stek bij *Mediolobivia* heb ik bij alle mij bekende soorten en variëteiten van dit geslacht waargenomen; dat zijn: *Mediolob. aureiflora* en haar var. *brunispina*, *leucolutesa* en *lilacinostoma*; *bödekeriana*; *elegans* en de var. *gracilis*; *blossfeldii*; *sarothroides*, *duursmaiana*, *härtlingiana*.

Winterharde *Opuntia*'s

door Dr. J. A. Kok.

In deze tijd van brandstof- en materiaalschaarste kan het geen kwaad, te wijzen op het genoeg, dat men kan beleven met het kweken van winterharde cactussen, afkomstig uit de gematigde streken van Amerika. In de Verenigde Staten komen zij voor in streken, waar de winters zeker kouder, doch minder vochtig zijn dan hier.

Sedert 1933 heb ik getracht, een aantal soorten aan ons klimaat te wennen; hierbij werd met een tweetal succes geboekt. Het beste resultaat werd verkregen met (aanvankelijk) 4 exemplaren van *Op. polyacantha*. Deze soort heeft ook de winters van 1940 en '42 buiten, zonder enige bescherming, met glans doorstaan en kan dus wel tegen een stootje. Ook *Opuntia rhodantha* is steeds in de buitenlucht in leven gebleven, doch met vele ups en downs.

Door anderen zijn eveneens pogingen gedaan, bepaalde soorten te acclimatiseren. Zo kon men omstreeks 1935 in de Leidse Hortus Botanicus een rotstuin met bloeiende *Op. phaeacantha* en *Op. polyacantha* bewonderen, doch deze bestaat nu niet meer. In die tijd maakten kwekers als Abbing reclame voor deze planten, doch in recente prijscouranten komen zij niet meer voor. Blijkbaar was het succes niet bijster groot. Wel mocht ik bij de heer Orbon te Weert bloeiende exemplaren van *Op. phaeacantha*, *Op. rafinesquei* en *Op. vulgaris* aantreffen.

OPUNTIA POLYACANTHA.

Met deze cactus, die stamt uit de streek tussen Brits Columbia, Alberta en Noord-Dakota tot Arizona en Texas, heb ik de beste resultaten verkregen. Zo hebben in het begin van Juli 1951 twintig planten gebloeid met ongeveer 100 grote gele bloemen (tot 30 gelijktijdig), die als van crepepapier gemaakt schijnen te zijn. Het geheel vormde een opvallende, exotisch mooie groep.

De planten staan op een verhoogde rotstuin, in de volle zon, tegen een muur op het zuiden. De grond is voedzaam, kalkhoudend en goed doorlatend. De oppervlakte er van helt flink ter bevordering van een vlotte waterafvoer en is bedekt met grint.

Op. polyacantha is een lage, kruipende, grotendeels liggende plant,



Opuntia polyacantha

foto: Dr. Kok.

waarvan alleen de gedeelten, bestaande uit de nul tot driejarige schijven, 's zomers overeind staan. 's Winters gaan ook deze liggen, om de volgende lente weer te herrijzen. De bloemen verschijnen aan de éénjarige schijven en duren 2 à 3 dagen. Voor de winning van veel zaad kan kunstmatige kruisbestuiving met een penseel worden aanbevolen, daar hier te lande de bloemen slechts door enkele soorten insecten worden bezocht.

In de herfst droogt de plant uit, ongeacht de hoeveelheid regen; de schijven schrompelen ineen en hun huid wordt rimpelig als van oude appels, de schijven die 's zomers overeindstaan worden slap en gaan dan eveneens liggen. Dit is een even natuurlijk verschijnsel als het afvallen van de bladeren van de meeste inheemse planten in de herfst en dient geen aanleiding tot ongerustheid te zijn. Gaat men de cactus vertroetelen, begieten, uitgraven en in de warmte brengen, dan ontstaat dikwijls rotting, vooral van de beschadigde wortels.

De uitdroging is een afweermiddel tegen de vorst. Houdt men een *Op. polyacantha* gedurende de herfst in de warmte, dan blijft de uitdroging achterwege; stelt men daarna de nog sappige plant aan vriezend weer bloot, dan gaat zij te gronde.

Tegen de vorst bezit onze cactus dus een effectief middel, tegen een te grote vochtigheid niet. De ligging op de in onze winters langdurig vochtige grond bevordert rotting en deze manifesteert zich meestal pas tegen de lente. Om een drogere ligging te verkrijgen, heb ik tussen de planten een 2 cm dikke laag tuinpadengrint op de aarde aangebracht; liggende op dit grintbed doorstaan de planten iedere winter. En iedere lente herrijzen zij weer, zuigen zich vol en bloeien!

Een winterbedekking met beukebladeren, turfmoelm of dennetakken houdt vocht vast, werkt rotting in de hand en maakt van Uw cactustuin een hoop compost. Nogmaals: de grote vijand van deze cactussen is niet de vorst, doch vochtige koude omstreeks het vriespunt.

Eén tip: men late de planten 's winters met rust! Blijf van hardbevoren schijven af. Moet men de planten gedurende de winter toch verhuizen, dan kan men ze het beste uitscheppen en daarna droog, bijv. op een plank of een steen, met niet ingegraven wortelgestel tot de lente in de open lucht laten liggen.

Het onderhoud, dat de *Op. polyacantha* vraagt, is zeer gering. Onkruid, dat vocht vasthoudt of rot in de winter, dient te worden verwijderd. De kiemblaadjes van jonge zaailingen moeten worden beschermd tegen de vraatzucht van slakken en mussen. Zwarte bladluizen komen nogal eens voor op jonge schijven en bloemknoppen.

In het kort wil ik hier nog iets zeggen over het zaaien. Het vroege zaaien van winterharde *Opuntia*'s, zo omstreeks Jan., Febr., geschiedt bij voorkeur binnen, in een schaal vochtig te houden, voedzame grond. Van Maart tot Mei kan buiten worden gezaaid; in dit geval zaai men als spinazie: ondiep onderharken. De jonge planten kunnen al direct buiten overwinteren; zijn in Sept.-Oct. nog maar alleen de kiemblaadjes aanwezig en verder niets, dan overwinteren deze plantjes het beste binnen.

Het zaad is over het algemeen ook het volgende jaar nog kiemkrachtig. Soms komen de plantjes in het jaar dat ze gezaaid zijn niet op, maar pas het daarop volgende jaar, het zaad is dan een jaar lang blijven liggen, zonder tot ontkieming te komen. In hoeverre met de tijd de kiemkracht

afneemt, is mij niet bekend; wel heb ik eens zaad gezaaid, dat vijf jaar oud was, maar van de circa 20 zaden kwam slechts één plantje op.

Dat cactussen in ons land 's winters buiten gekweekt kunnen worden vindt men over het algemeen iets heel bijzonders; dat men ze buiten zaaien kan net als eikels of erwten vindt men ongelofelijk en daarom wil ik dit graag in Succulenta vermelden.

OPUNTIA RHODANTHA.

Deze sterk bedoornde *Opuntia* uit de Rocky Mountains van Colorado, met kleine, dikke schijven, blijft gedurende de winter meer overeind staan, doch droogt eveneens uit en wordt slap.

De plant heeft slechts in enkele zomers met rode bloemen geprikt en schijnt zich hier te lande niet zo goed thuis te voelen als de vorige soort. Jammer!

Necrologie.

Bij mijn proeven op resistentie zijn een aantal soorten te gronde gegaan, zelfs na harding en indroging. Zij worden hier in 't kort vermeld, waarbij de nomenclatuur van A. Berger „Kakteen” (1929) is gebruikt. De toevoeging 1933—'40 betekent, dat de cactus een aantal normale winters heeft doorstaan, doch is gesneuveld in de extreem ongunstige winter van '40. Twee opeenvolgende jaartallen geven aan, dat de plant reeds de eerste winter is bezweken.

Gezien het feit, dat reeds een merkbaar verschil bestaat tussen het klimaat van het westen en het zuid-oosten van het land, zij vermeld, dat de proeven zijn begonnen in 1933 in het westen en na '42 voortgezet in Eindhoven. Van *Op. polyacantha* werden in Eindhoven meer bloemen verkregen dan in het westen. De *Op. phaeacantha* is bij mij in 1940 in Amstelveen bezweken, doch heeft die winter bij Orbon in Weert goed doorstaan.

1. *Op. phaeacantha (camanchica)*, 2 exemplaren. Van Mexico noordelijk tot in Arizona en Texas. 1933—'40. Toch hoopvol. Bloeit bij Orbon.
2. *Op. fragilis*, 3 ex., noordelijk tot in Brits Columbia. '33—'34. Direct bezweken, droogt weinig in. Volgens Berger winterhard.
3. *Op. australis*, 1 ex., een Patagoniër, zuidelijk tot voorbij de rivier Santa Cruz. '35—'36.
4. *Op. rafinesquei*, 2 ex., Oostelijke V.S., westelijk tot Missouri en Kansas. '35—'40. Bij mij niet zo fleurig, bloeit bij Orbon.
5. *Op. vulgaris*, 2 ex. '35—'40. Tot Ontario. Dit was de dikke, vlezige soort, die Berger beschrijft. Wat in de handel meestal hiervoor doorgaat, is iets anders.
6. *Echinocactus simpsonii*, 1 ex., '35—'36. Noordelijk tot in Idaho en Montana.
7. *Coryphantha missouriensis*, 2 ex., '35—'36. Noordelijk tot in Dakota en Montana.

De nummers 3, 6 en 7 waren tweejarige zaailingen, gekweekt in een kas en later buiten gebracht, hetgeen hun resistentie wellicht ongunstig heeft beïnvloed.

RECTIFICATIE. — In het artikel „De naamgeving der planten” (Succ. nr. 3) is een storende fout geslopen. Op regel 8 van de 6e alinea op pag. 41 staat tweesortig in plaats van t w e e w o o r d i g.



In het zonnige Zuiden (Collecties van Liefhebbers VIII)

Toen ons lid, de heer L. Chauvier te St. Jacques-de-Grasse vernomen had, dat ik mijn vakantie in Zuid-Frankrijk zou doorbrengen, ontving ik van hem een vriendelijk schrijven met het voorstel hem te bezoeken. De brief was in goed Nederlands gesteld, doch een enkel woord verried, dat de wieg van degene die de brief geschreven had in de nabijheid van de Schelde had gestaan. Later vernam ik dat mevrouw Chauvier in Antwerpen is geboren.

Natuurlijk nam ik de invitatie met enthousiasme aan, zij stelde mij in de gelegenheid in het zonnige zuiden een liefhebberscollectie te bezichtigen. Wel kon ik op geen enkele kaart het dorp St. Jacques-de-Grasse vinden, doch dat was van later zorg; in St. Jean-Cap-Ferrat zou ik de heer G. J. Beeckenkamp ontmoeten en die zou wel raad weten. Mijn verwachting werd niet teleurgesteld, de heer Beeckenkamp, eveneens lid van Succulenta en werkzaam in de Jardin Botanique des Cèdres, de prachtige bezitting van de heer J. Marnier Lapostolle, waarover ik later iets hoop te vertellen, was bereid met mij mee te gaan. Op een mooie Zondagochtend trokken we dus van St. Jean naar St. Jacques; vier uur met verschillende bussen heen; vier uur oponthoud in St. Jacques en vier uur langs een andere route met verschillende bussen terug, een tocht waarbij we heel veel natuurschoon en heel veel succulenten hebben kunnen bewonderen, en de hartelijke gastvrijheid genoten van de heer en mevrouw Chauvier.

Het huis, de tuin met vele platte en veel verhoogde bakken en natuurlijk de kassen staan in het teken van „les cactées et les plantes grasses”, die de heer Chauvier voor zijn genoeg als liefhebber, doch de laatste tijd ook voor de verkoop kweekt, vooral het kleine goed zoals Sedum, Sempervivum, Echeveria, Crassula en de struikvormige Mesems groeit bij hem als onze traditionele kool. De kassen zien er heel anders uit dan wij gewend zijn, de verschillen behoef ik niet op te geven, de foto's spreken voor zich zelf. Waar zien wij bij ons zulke hoge en zulke grote planten, waar vinden wij zulke mooie stenen, wie heeft in Holland manshoge *Cleistocactus strausii*, *Espositoa lanata* of andere Cerei? De afmeting van de hand van de eigenaar geeft een indruk van de grootte van zijn *Ferocactus melocactiformis* (syn. *Etus electracanthus*) en van zijn *Mam. compressa*. Netjes op een rijtje staan de planten niet, en wat de afmetingen van verschillende planten betreft, zou een klein formaat Amersfoortse kei er op zijn plaats zijn.

De heer Chauvier komt uit het Noorden van Frankrijk; een schijf van een *Opuntia* en een stek van een *Agave* die hij in het Zuiden langs de kant van de weg zag groeien, waren zijn eerste succulenten. Deze planten die rondom de Middellandse zee in welige overdaad voorkomen, doch wier namen Figuer de Barbarie en *Agave americana* op hun uitheemse afkomst wijzen, trokken de man uit het Noorden aan. Daarna kwam hij in het bezit van een *Cereus*, een *Aloe* en een *Sedum*: en de

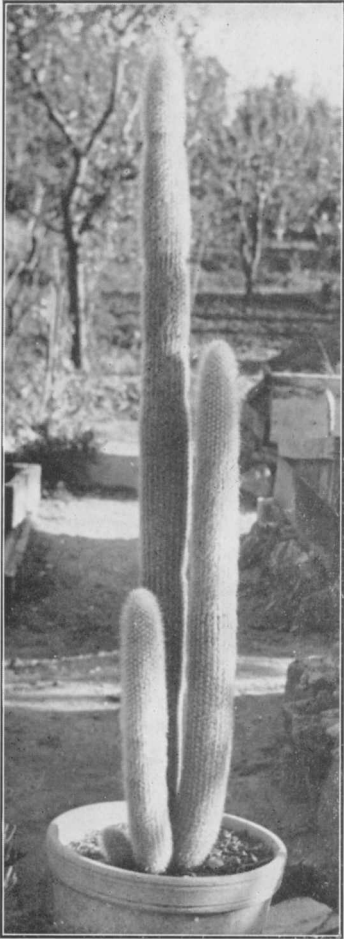
*Espostoa lanata*

foto : Poirion

remmen waren los..... de hobby was geboren! Hij vermoedde toen niet dat zijn voorkeur voor een speciale plantengroep zó groot zou worden dat hij er later duizenden groot en klein zou opkweken en verzorgen. Maar laten wij de heer Chauvier zelf het woord geven.

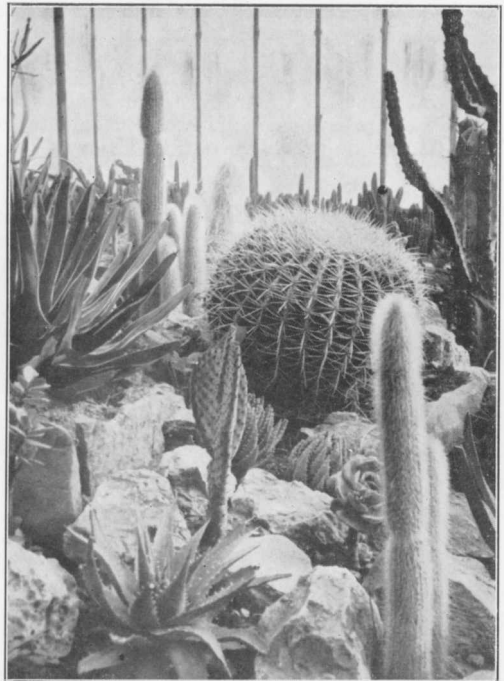
„Mijn belangstelling voor succulenten is niet oppervlakkig; bij het beschouwen van een zeldzame cactus of van een gewone kleine Sedum denk ik aan het land, waar zij thuis horen, aan hun levenswijze, hun onzeker bestaan, aan de afgelegene streken, waar zij grote temperatuursverschillen moeten verdu-

ren, aan het karige voedsel en het gebrek aan water, aan allerlei harde omstandigheden, waaraan zij zich met ongekennde energie hebben aangepast, en het ontroert mij als zij bij ons hun prachtige stralende bloemen ontplooiën.

Ik ben vol bewondering voor hun uithoudings- en aanpassingsvermogen, want ik geloof dat de Schepper hun dat alles heeft gegeven om de overwinning te behalen in de strijd tegen armoede, hitte en koude. Op 2740 m hoogte, één meter verwijderd van een bevroren sneeuwvlakte zag ik eens een kleine Sedum — niet groter dan 1 cm — in bloei. Is dat geen wonder?

Ik houd van alle succulenten; ik kan niet zeggen van welke soorten ik het meeste houd, ik vind een bloemetje van Anacampseros of van Trichocaulon even mooi als de bloemen van Echinopsis of van Cereus en ik ben blij, dat wij hier de meeste planten spoedig groot en in bloei kunnen krijgen.

De succulenten, die aan de kusten van de Middellandse zee zonder dat wij hen verzorgen, de grootste afmetingen kunnen aannemen zijn de agaven en de opuntiasoorten. Columbus liet de zeelieden deze laatste plant eten tegen de gevreesde scheurbuik, die zoveel slachtoffers maakte, wij gebruiken de vruchten voor het maken van jam, die behalve heel lekker, ook geschikt is voor het versieren van taarten.



Een kostelijk bezit; mooie grote planten in een ruime kas.

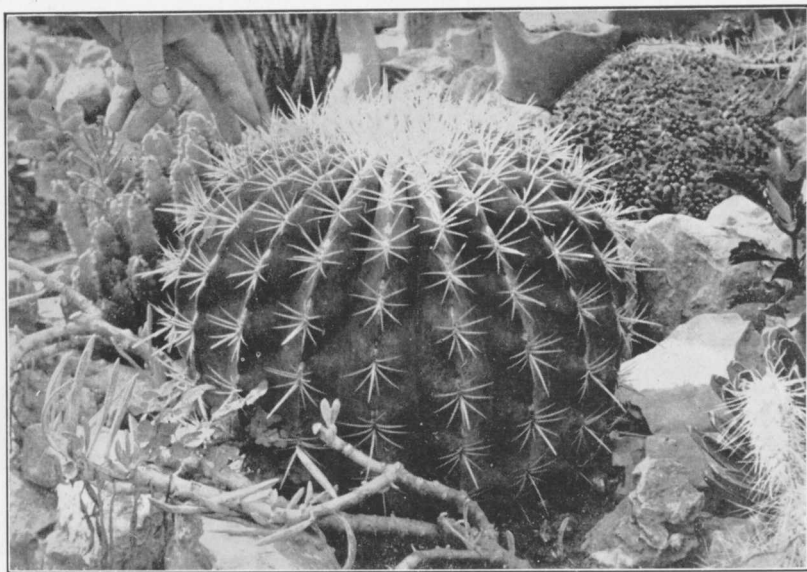
foto : Poirion

Wat hier niet goed groeien wil dat is *Phyllocactus*, *Epiphyllum*, *Rebutia*, *Lobivia* en *Echinopsis*, die de vaak langdurige zeer droge en warme lucht slecht verdragen. Als ik deze planten in het voorjaar uit België laat komen (ongeënt) zijn ze in September maar half zo groot als bij hun aankomst.

Aan de kust vriest het heel zelden, in Menton zelfs nooit, maar waar ik woon op de eerste helling van de Alpen moet ik 's winters wel degelijk maatregelen nemen tegen de koude. 's Zomers moet ik de planten beschermen tegen de felle zon, ik giet meestal, maar dan overvloedig, om de andere dag, in de herfst giet ik minder en 's winters laat ik de planten rusten en giet ik slechts zelden. Ik gebruik deze tijd voor het verpotten, ik maak de potten zorgvuldig schoon en neem verse teelaarde. In de bakken en in de ongestookte kas kan de vorst vrij hevig zijn, de tuin is 's morgens wit berijpt doch het duurt slechts heel kort, een stralende zon verdrijft de koude; want in Januari, onze koudste maand, hebben we altijd mooi, zonnig weer.

In de volle grond heeft onder 50 soorten *Opuntia* een natuurlijke selectie plaats gehad, koude winternachten hebben alle tere soorten vernietigd. De zwakke soorten zijn *Op. tomentosa*, *Op. monacantha*, *Op. ficus indica* en *Op. dillenii*; bestand tegen vorst en sneeuw zijn *Op. robusta*, *Op. arizonica*, *Op. imbricata* en *Op. consolei*.

Wanneer men in April het onkruid in de bakken en tussen de planten in de volle grond verwijderd, dan hebben we hier de hele zomer geen last van onkruid, maar des te meer werk geeft het schermen en het gieten."



Ferocactus melocactiformis en *Mammillaria compressa*.

foto : Poirion

Hier zou, de gewoonte getrouw een opsomming moeten volgen van de bijzondere planten, die de heer Chauvier bezit, maar tot mijn schande maakte ik geen aantekeningen, we hadden het te druk met praten en kijken. Om dit verzuim weer goed te maken geeft het Clichéfonds wat extra foto's.

Het gezellige middagmaal werd opgeluisterd door de kweekproducten van mevrouw Chauvier, n.l. heerlijke artisjokken en extra fijne doperwtjes, deze laatste niet op zijn Hollands gekookt in water maar gaar gestoofd in boter, een aanbevelenswaardige gewoonte.

Na de maaltijd wachtte ons nog een bijzonder kunstgenot, de heer Chauvier verzamelt niet alleen succulenten, doch hij verzamelt ook aquarellen die hij van zijn planten laat vervaardigen. De collectie omvat 300 stuks mooi gevormde planten, bloeiende planten, zeldzame exemplaren alles wat waard is, door een kunstenaar op het doek gebracht te worden vindt men in de aquarellenverzameling van de

heer Chauvier, een liefhebber, die zijn liefhebberij door zijn innige bewondering voor zijn planten op een heel hoog peil heeft gebracht.

De genoegens van het verzamelen zijn vele, zegt onze redacteur, de voorrechten ook. Na een paar jaar corresponderen en een bezoek van vier uur beschouw ik het als een voorrecht de heer en mevrouw Chauvier tot mijn vrienden te mogen rekenen.

J. J. E. v. d. Thoorn.

Hoe bevorderen wij onze liefhebberij?

Bij het bekijken van groepen cactussen in de rubriek „Collecties van Liefhebbers” moet mij het volgende van het hart. Ik heb, eerlijk gezegd, iets tegen het netjes op een rijtje zetten van planten, te meer daar met een kleine wijziging en hier en daar een stukje natuursteen tussen de planten een mooier geheel te maken zou zijn.

Ik zag van mijn leven al heel wat tentoonstellingen op plantengebied en het waren altijd de inzendingen met de mooiste groepering, die de hoogste bekroningen in de wacht sleepten. Ook weet ieder, die een rotstuint heeft, welk een verrassend effect wordt bereikt met een goede opstelling en hier en daar een aardig gevormde steen tussen de planten.

Waarom onze verzameling van cactussen en andere vetplanten niet wat „aangekleed” met natuursteen; geen Amersfoortse kei of iets dergelijks, maar met kleine tijdens de vakantie gevonden kiezels of stenen, ze zijn niet alleen een prettige herin-



Fraai opgestelde plantenverzameling van de heer de Mortier.

foto: Uitewaal.

nering, doch ze verhogen zeer de sierwaarde van de verzameling, zodat zelfs de meest onverschillige op succulentengebied zulk een plantengroep verbazend aardig vindt.

Als bewijs hiervan diene het volgende: een bloemist-winkelier zag mijn collectie, hij maakte in zijn étalage een rotstuintopstelling met vetplanten en zijn omzet van deze planten ging met sprongen de hoogte in.

Natuurlijk hebt u weinig ruimte en wilt u zoveel mogelijk planten verzamelen maar toch, probeer het eens, maak met wat grillig gevormde stenen een heuveltje, laat hier en daar een plant uitsteken en u zult verrast zijn over het resultaat.

Het op rijen zetten moet naar mijn mening alleen het werk zijn van de vakman, die van de opbrengst van zijn planten moet leven, of van de wetenschappelijke kweker; de gewone liefhebber make iets fraais van zijn mooie planten, het zal hem voldoening geven en het zal de propaganda voor onze liefhebberij ten goede komen.

A. Doorgeest.

Uit de praktijk

Cactussen eisen in Juli en Augustus belangrijk meer water dan in de voorgaande maanden, goed behandeld, zijn ze nu volop aan de groei en vragen voor de opname van voedsel uit de aarde, derhalve voor haar instandhouding en verdere groei, meer vocht dan gedurende de rest van het jaar.

Het voorgaande wil niet zeggen, dat men de planten doorlopend drijfnaat moet houden. Integendeel, men dient „altijd” met beleid te gieten. Op zeer zonnige dagen met warme nachten moet men uiteraard meer water geven en kan het zelfs gewenst zijn, dat men 's avonds in plaats van 's morgens giet en 's morgens en tussen de middag spuit of met behulp van één gietertje water snel al zijn planten even vochtig maakt. Daarentegen dient rekening te worden gehouden met het feit, dat veel minder water verdampt en het grondmengsel daardoor spoedig te nat wordt, indien het langdurig regenachtig en voor de tijd van het jaar betrekkelijk koel weer is.

Zorg in ieder geval, dat de aarde van uw planten van 1 Juli tot 15 Augustus redelijk vochtig is en word daarna geleidelijk wat zuiniger met de watergift. In de regel — de weersgesteldheid speelt hierbij uiteraard een rol — zal men er goed aan doen te zorgen, dat de planten op 31 Augustus niet meer dan matig vochtig zijn en de verzameling na die datum weinig of geen water meer krijgt. Planten, welke te lang worden gegoten, gaan te laat hun rustperiode in, met het gevolg dat zij moeilijker door de winter komen. Houd met het laatste vooral rekening, wanneer uw planten zijn ondergebracht in een gewone broeibak. De grond blijft daarin altijd langer vochtig dan in het tablet van een kasje of op de vensterbank.

Ook het luchten mag in Juli en Augustus niet worden vergeten. Houd de deur en alle luchtramen van uw kas nu dag en nacht geopend, doch voorkom tocht. Neem bij gunstig weer de ramen dag en nacht van uw broeibak. Een flinke bui zal uw planten meer goed doen dan een watergift met de gieter. Dit betekent evenwel niet, dat men in zomers zoals die van het vorige jaar, de broeibak steeds open kan laten. Integendeel, men zal er goed aan doen de ramen over zijn planten te leggen indien de regen te lang aanhoudt, doch daarbij moet men van de windzijde af luchten. Houd bij opkomende onweersbuien ook rekening met de mogelijkheid van hagelslag. Het is beter over de broeibak even een dubbele laag rietmatten uit te rollen, dan zijn verzameling na een hagelbui gekneusd en voor jaren bedorven te zien. Overigens kan worden gezegd, dat cactussen in de open lucht goed groeien, prachtig van vorm, kleur en bedoorning en harder worden, beter bestand zijn tegen lage temperaturen en niet zo gemakkelijk worden aangetast door schimmels en ongedierte, indien de zon zich in Juli en Augustus veel laat zien en de regenval derhalve niet al te groot is.

Zorg, door overvloedig een slakkenverdelgingsmiddel om uw bak — vooral niet op uw planten — te strooien, dat uw verzameling niet wordt aangevreten. Zet er bovendien zekerheidshalve enkele potten met Afrikanen of Zinnia's bij en inspecteer die des avonds nauwkeurig; slakken houden daar nog meer van dan van cactussen.

Houd er rekening mede, dat uw planten, buiten geplaatst in kleine lage kamerkasjes, thans gemakkelijk kunnen verbranden indien u onvoldoende giet en niet zorgt voor volop frisse lucht. Neem, indien mogelijk, het glas er af.

Meizaaisels kunnen nu zonder bezwaar worden verspeend in een goed gezeefd grondmengsel, dat vrij is van onverteerde resten, bestaande uit 3 delen goed verteerde beukenbladgrond, 3 delen scherp zand, 1 deel zavelachtige klei en een deel bestaande uit oude geheel verteerde koemest, gestampte oude metselkalk — geen gips of cement — en fijne houtskool of sintelcokes.

Zorg voor een goede drainage door flinke potscherven met de bolle kant naar boven over de afvoer te leggen en daarover een laagje sintelcokes aan te brengen, alvorens u uw test, bakje of pot vult met het bovengenoemde grondmengsel. Controleer, na de oppervlakte met een plankje of doosje gelijk te hebben gemaakt en te hebben aangedrukt doch niet geperst, of uw pikeertest goed vichtdoorlatend is door haar flink te begieten. Indien het overtollige water terstond wegtloopt is de zaak in orde en kan na een kwartier worden begonnen met verspenen.

Zet cactuszaailingen op een onderlinge afstand van 1½ cm, doch geef hardgroeiende vetplanten naar behoefte meer ruimte. Spuit de test na het verspenen zo, dat de plantjes niet omvallen, geef hen een niet te warme plaats en houd hen de

eerste tijd vooral niet meer dan matig vochtig. Bescherm uw zaailingen tegen de zon met behulp van een vel dun wit papier, doch wen ze, zodra ze wederom aan de groei zijn, langzamerhand aan het volle licht, door in het papier telkens wat grotere gaatjes te knippen. Geef uw zaailingen tenslotte een plaatsje dicht bij het glas en houd ze regelmatig vochtig.

Cactussen en vele vetplanten laten zich in Juli en Augustus gemakkelijker voortkweken langs ongeslachtelijke weg — d.i. anders dan door zaaien — dan in enige andere maand. Men kan de uitlopers van *Echinopsis*, *Echinocactus*, *Mammillaria*, *Cereus* en *Echinocereus*, welke wortelecht goed willen groeien, stekken, door ze met een scherp mes voorzichtig van de oude plant te nemen, enige dagen uit de zon te leggen tot de wond goed is opgedroogd en ze daarna te plaatsen in fijne sintelcokes of een goed vochtdoorlatende zandige bladaarde. In sommige gevallen is het gebruik van een mes ter verkrijging van stekken overbodig, omdat de uitlopers, door er licht tegen te drukken, gemakkelijk van de oude plant loslaten.

Indien dit om de een of andere reden gewenst is, bijvoorbeeld omdat een plant te lang gerekt is gegroeid, het ondereinde lelijk is geworden of werd beschadigd, de wortelvoet is ingerot of omdat men een geënte plant wortelecht verder wenst te kweken, kan men een oudere plant stekken door er het gedeelte, dat men wenst te behouden — derhalve de kop — af te snijden, dat uit de zon zolang te laten opdrogen tot de wond min of meer „leerachtig” aanvoelt en daarna te plaatsen op een pot of potje gevuld met koolas of zandige aarde. Voor sommige planten, bijvoorbeeld *Mammillaria*'s, is het gewenst de wond gedurende ongeveer 14 dagen te laten drogen. Bijzonder haastig behoeft men overigens met het stekken van zo'n kopstuk niet te zijn. Vaak zal het, indien men het enige weken laat liggen, zelfs zonder dat het in of op de aarde is geplaatst, wortelpunten vormen. Dit zal vooral het geval zijn, indien de lucht in de kas wat gespannen, derhalve wat vochtig is.

Uit het voorgaande blijkt, dat het in het geheel niet nodig is, stekken tot wortelvorming aan te zetten door ze te begieten. Men helpt ze reeds voldoende, indien men haar een wat gespannen lucht bezorgt. In zeer veel gevallen zal begieten er zelfs toe leiden, dat de stek rot en verloren gaat. Over het algemeen zal men de gunstigste resultaten bereiken, indien men zijn stekken plaatst in een kistje waarover men een ruit legt of ze onder een stolp zet, aanvankelijk af en toe zeer matig spuit, ze zelfs wat aan de droge kant houdt en eerst een tikje meer water gaat geven, zodra ze aan de groei zijn gegaan. In de regel zal dit reeds na enige weken het geval zijn en men kan ze dan desgewenst in een pot van de vereiste grootte de aarde geven welke haar soort behoeft.

Opuntia's kan men stekken door een schijf, na de snijwond te hebben laten drogen, enkele centimeters in de grond te steken. Zij rotten zeer gemakkelijk als men ze begiet, zelfs een bespuiting kan men de eerste weken achterwege laten. Indien men snel meer exemplaren van een *Opuntia* wil kweken, kan men een schijf plat op de aarde leggen. Uit de schijf zullen zich dan vaak tegelijkertijd meerdere uitlopers ontwikkelen, welke men later ieder afzonderlijk als stek kan behandelen.

Van *Epiphyllum* en *Rhipsalis* kan men snel een aardig vertakt plantje kweken, door van een oudere plant een overjarig lid te nemen, waarop reeds wat jonge leden zitten en dit tot even boven de vertakking in bladaarde te steken.

Phyllo's kan men gemakkelijk stekken, door een stuk van een stevige overjarige scheut enige dagen te laten drogen en daarna 4 tot 5 cm diep in zandige bladaarde te plaatsen.

Ook vele *Euphorbia*'s kunnen — zij het wat minder gemakkelijk dan tal van cactussen — van stek worden gekweekt, indien men gebruik maakt van zeer zandige bladaarde en voorzichtig is met water geven. Het bloeden van *Euphorbia*'s na het afnemen van stekken kan men belangrijk verminderen, door de stek onder water — bijvoorbeeld in een emmer of teil — van de plant te nemen en de wond daarna met houtskoolpoeder te bestrooien.

Euphorbia caput-medusae kan men gemakkelijk kweken door de takken van de plant 3 tot 4 cm diep te steken in zandige bladaarde. Door het volgende voorjaar de plant een cm boven de aarde af te snijden, dwingt men de plant jonge scheutjes te ontwikkelen, welke weldra het bekende Medusa-hoofd vormen. Zodra dit het geval is kan men ze van het moederplantje afsnijden en aanvankelijk in zandige — later zwaardere aarde verder kweken.

De meeste vetplanten zoals struikvormige *Mesems*, *Crassula*'s, *Echeveria*'s, *Cotyledon*'s, *Ceropegia*'s, e.d. kan men goed voortkweken door jonge scheuten van een oude plant te nemen en die terstond in de grond te zetten.

Ook van deze stekken zal maar weinig door rotting verloren gaan, indien men aanvankelijk niet al te royaal is met water. Bij het snijden van stek van planten waarvan de geledingen wat verder van elkander staan, bijvoorbeeld van struikvormige Mesems, *Ceropegia's*, e.d., dient men evenals bij *Fuchsia's* of *Pelargoniums* (in de volksmond *Geraniums*) zó te snijden, dat het snijvlak juist even onder de bladeren valt. De soms zeer geringe verdikking, welke men daar aantreft en waarin het eerste voedsel aanwezig is voor de bladknop, welke boven het blad zit, wordt dan door de stek gebruikt voor de ontwikkeling van callus en van wortels. Callus vormt zich aan de voet van iedere goed gesneden stek vóór van wortelvorming sprake is, het is een weefsel dat het vermogen bezit water voor de stek uit de grond op te nemen.

Bij niet goed gesneden stekken, d.w.z. die waarbij de snijwond niet onder een blad of bladpaar is aangebracht, zal vaak het overtollige scheuteinde gaan rotten. In het gunstigste geval zal het rottingsproces zich voortzetten tot even onder een geleding en zal eerst op die plaats wortelvorming plaats vinden, helaas kan door rotting ook de gehele stek verloren gaan.

Van *Stapelia's*, *Caralluma's*, e.d. moet men geen kopstekken snijden doch liever een zijscheut voorzichtig uit de plant draaien en daarna zo nodig zeer weinig bij-snijden of de stek met een scherp mes glad langs de hoofdtak of van de oude plant wegnemen er voor zorgend dat de snijwond zo klein mogelijk is.

Gasteria's, *Aloë's*, *Haworthia's*, *Sansevieria's*, enz. kan men vermenigvuldigen door jonge zijscheuten van de plant te nemen en die in de voor de soort gewenste aarde op te potten. Het is ook voor deze planten nodig aanvankelijk zeer voorzichtig te zijn met de watergift.

Behalve door zijscheuten of kopstekken laten verschillende *Mammillaria's* zich — zij het niet zo gemakkelijk en veel geduld vergend — voortkweken door middel van de tepels, welke men, na ze op de gebruikelijke wijze te hebben laten drogen, als stekjes kan behandelen. Het jonge plantje, dat zich veelal uit de tepel zal ontwikkelen, laat soms meer dan een jaar op zich wachten.

Ook zeer veel vetplanten kan men op andere wijze dan door stekken vermeerderen. Zo kan men bijvoorbeeld *Gasteria's*, dikbladige *Haworthiasoorten* en *Sansevieria's* gemakkelijk voortkweken met behulp van stukken blad, welke men enkele dagen laat drogen en daarna enige cm diep in de aarde steekt. Op de wondplaatsen zullen zich vaak een naar verhouding groot aantal jonge plantjes vormen, die men in het voorjaar gemakkelijk van het moerblad kan verwijderen en daarna verder kweken. Vaak zal zo'n blad, opnieuw opgepot, andermaal — zij het wat minder — jongen vormen. Zeker zal het dit doen, indien het wederom wordt aangesneden en als stek behandeld. Opgemerkt moet nog worden, dat zich op bladstekken van bonte planten uitsluitend bladogen ontwikkelen, welke groene planten voortbrengen; voor het kweken van dergelijke planten is men dus aangewezen op de uitlopers en het is dan ook om deze reden dat kwekers bijv. voor bonte *Sansevieria's* een hogere prijs moeten bedingen dan voor de groene.

Evenals vele bladbegonia's en andere planten kan men sommige *Kalanchoë's* op grote schaal vermenigvuldigen door de nerven van een blad door te snijden en dit plat op de aarde te plaatsen. Ook in dit geval zullen zich een groot aantal toevallige bladogen vormen, waaruit zich jonge planten ontwikkelen.

Tal van dikbladige vetplanten, zoals bijvoorbeeld *Crassula's*, *Adromischussoorten*, *Pachyphytums* en *Echeveria's*, laten zich gemakkelijk voortkweken, indien men de blaadjes er van glad bij de oude plant afneemt en zo maar los op de aarde legt. Zo nodig kan men, indien plaatsgebrek dit gebiedt, de blaadjes van wat grotere soorten, zoals bijvoorbeeld *Graptopetalum*, *Echeveria* e.d. enige weken droog in een kistje laten liggen en een bescheiden, doch wat licht plaatsje geven in zijn broeikasje. Weldra zullen zich zowel worteltjes als plantjes ontwikkelen en men kan dan tot oppotten overgaan of de plantjes bij elkander een plaatsje geven in een bakje.

Hoe en wat men ook steekt in zijn succulentenkas of bak, steeds dient men er rekening mede te houden, dat de uiterste voorzichtigheid met water geven dient te worden betracht en dat in geen geval op de normale wijze mag worden gegoten, aler niet langer van stekjes doch van jonge plantjes kan worden gesproken.

P. F. Diemel.

De heer A. M. Bulthuis te Huizum, Leeuwarden, schrijft ons het volgende: Tegen enkele passages in het artikel „Uit de praktijk” van de heer Diemel in het laatste Januari-nummer meen ik bezwaar te moeten maken en wel in de eerste plaats tegen de zin: „Iedere fruitkweker weet overigens, dat een in het vroege najaar

verzette appel of peer moet groeien en dat dezelfde boom, in het voorjaar verplant, kan groeien”.

De laatste, vochtige jaren hebben ons geleerd, dat een laat, b.v. op het eind van Maart verplante boom, veel en veel beter groeit dan een die vroeg in de herfst werd geplant, althans op vrij zware gronden. Het blijft steeds gevaarlijk te generaliseren, als het levend materiaal betreft. Er hangt evenwel veel van af hoe men plant en dat is met cactussen zeker het geval.

Cactussen verpot of verplant ik, wanneer mij dit nodig lijkt, desnoods tijdens de groei, onverschillig of ze wel of geen knoppen hebben. Met de resultaten ben ik volkomen tevreden. Men dient echter over een goede dosis ervaring te beschikken om aan de planten te kunnen zien, wat men moet doen om ze aan de groei te krijgen of ze aan de groei te houden. In Augustus succulenten verpotten lijkt mij niet aanbevelenswaardig, want juist als de planten goed aan de groei zijn, dwingen we ze weer tot rust. Uit ervaring weet ik evenwel dat het heel goed kan.

Wanneer onze planten in een verwarmde kas worden gehouden, kunnen ze in het voorjaar door opname van vocht, al zwellen, voordat de wortels in de droge grond aan de groei zijn gekomen. Het verpotten kan dan nooit enig bezwaar opleveren. De vele keren, dat ik in Maart heb verpot, veel planten hebben dan reeds knoppen, heb ik nooit planten verspeeld of zijn er knoppen verloren gegaan, mits de planten droog waren gehouden. Een partij planten, die ik in Juli-Augustus 1951 heb verpot was moeilijk voldoende afgehard in rust te krijgen, hetgeen uiteindelijk gelukte omdat dank zij het fraaie najaarsweer het glas overdag weggenomen en 's nachts op lucht gezet kon worden. Aanbevelen durf ik deze methode zonder meer niet.

Naar aanleiding van het bovenstaande, schreef de heer Diemel de volgende repliek:

Het door de heer Bulthuis genoemde bezwaar ondervond ik nog nimmer. Kan het zijn dat hij een wat stikstofrijk grondmengsel gebruikte?

Ik vraag mij af, waarom mijn geachte opponent het niet zou aandurven het verpotten van cactussen in de nazomer aan te bevelen, terwijl hij schrijft uit ervaring te weten, dat het heel goed gaat.

Ook is het mij niet duidelijk, hoe men het klaar kan spelen planten in het voorjaar in een verwarmde kas door vochtopname reeds te doen zwellen zonder dat de wortels in de kurkdroge grond nog aan de groei zijn gekomen. Door besputtingen alleen kan men dit stellig niet bereiken.

De juistheid der bewering van de heer Bulthuis, dat hij zelfs planten in knop in Maart met gunstig gevolg heeft verpot, kan ik bezwaarlijk tegenspreken. Immers in mijn artikel kan men lezen, dat het wat laat verpotten in het voorjaar, indien dit geschiedt door een ervaren en voorzichtig verzamelaar, niet zoveel gevaar oplevert als het verpotten in de rusttijd.

Bovendien behoor ik tot degenen, die altijd met gebrek aan tijd te kampen hebben. Ik heb om deze reden in de loop der jaren zowel in het na- als in het voorjaar moeten verpotten en ben helaas altijd te laat gereed, d.w.z. nadat tal van mijn planten reeds knoppen hebben gezet. Het is juist daardoor, dat ik vergelijkingen kon maken en waarnemen, dat de kans groter is, dat bloemknoppen verdoven of vervormd worden tot uitlopers, naarmate men later verpot.

Uit een door mij met de heer Bulthuis gevoerde briefwisseling bleek mij, dat hij tegen verpotten in de nazomer ook bezwaar heeft, omdat de planten dan in het voorjaar in uitgedroogde „dode” grond staan en dit laatste nadelig is. Indien deze mening juist is, zou het noodzakelijk zijn, ieder voorjaar alle cactussen van verse aarde te voorzien. Iedere ervaren verzamelaar weet, dat dit overbodig is en men zonder bezwaar kan volstaan grote planten eens in de 3 tot 4 jaren te verpotten. Het lijkt mij nuttig, dat de heer Bulthuis na het aanstaande groeiseizoen nog eens mededeelt, welke ervaringen hij opdeed met zijn in Juli-Aug. verpotte partij planten. Dit althans wanneer hij dit voorjaar de planten niet opnieuw heeft verpot.

AANSLUITING BELGISCHE SUCCULENTEN LIEFHEBBERS.

Bij het ter perse gaan van dit nummer is het ons nog juist mogelijk mede te delen, dat het voorstel, hetwelk de aansluiting van de Belgische liefhebbers bij Succulenta beoogt, op de Algemene Vergadering van 28 Juni j.l. bij acclamatie is aangenomen. Hartelijk welkom, Belgische vrienden!

„Uit de Cactuswereld”

Beoordelingen over het boekje „Cactus en Vetplanten”; uitgave Succulenta.

„Floralia”: „...een vlot geschreven werkje... behandelt letterlijk alles wat men weten moet op het gebied van het kweken van Succulenten. Het is een uitstekend boekje dat niet vluchtig over de zaken heen glijdt, maar diep er op in gaat. Van harte aanbevolen.”

Contactorgaan „Kon. Mij. voor Tuinb. en Plantkunde”: „Wij menen, dat met de uitgave van dit boekje, dat wij gaarne een plaatsje in onze vakliteratuur inruimen, belangrijk werk is gedaan.”

„Vakblad v. d. Bloemisterij”: „Hoewel voor de liefhebber geschreven, durven we deze keurig uitgevoerde uitgave onze vaklui ten zeerste aanbevelen. Op deskundige, zakelijke wijze geeft de schrijver zijn kennis, die veelomvattend is, door. Drukkerij A. N. Govers in Den Haag zorgde voor een fraaie uitvoering... al met al een uitgave die illustratief op hoog peil staat.”

„Die Burger” Z.-Afrika: „Hierdie pragtige boekie... is so reg na die hart van alle vetplantversamelaars want dit gee hulle alles omtrent hul stokperdjie. Mnr. Uitewaal is 'n ervaren liefhebber... hy weet waarvan hy skryf en daarby slaag hy daarin om alles baie duidelik te stel. Daarbenewens is hy 'n goed afnemer sodat dit 'n plesier is om na die foto's te kijk. Die beginner kry in elk geval in die boek goeie, beproefde raad wat vir sy liefhebberij van groot waarde sal wees.”

BOTANISCHE TUIN „MARIMURTRA”.

Zoals Prof. Dr. Buxbaum mededeelt is de bezitting van Dr. Carlos Faust de botanische tuin „Marimurtra” te Blanes (Spanje), welke instelling door de I.O.S. als bewaarplaats van zeldzame levende succulenten werd aangewezen, sinds enige tijd in een stichting omgezet, waardoor haar taak voor de wetenschap niet alleen kan worden voortgezet, doch ook voor lange tijd gewaarborgd is. Het 14,2 ha grote terrein, dat Dr. Carlos Faust zelf met grote moeite heeft herschepen in een exotisch plantenparadijs dient nu onder meer voor het in stand houden van een uitgebreide succulentencollectie, welke in dit heerlijke klimaat beter dan waar ook verzorgd kan worden. Van de steile zee kust, waar de

mooie „costa brava” aanvangt, strekt zich het terrein uit over een heuvel van 150 m hoogte, het vertoont vele hellingen en glooiingen, doch eveneens vlakke gedeelten. De tuin is thans 3½ ha groot, zodat voldoende terrein beschikbaar is om op grootscheepse wijze plantencollecties onder te brengen en ieder exemplaar de ruimte te geven, die het behoeft om tot volle ontwikkeling te komen. Prof. Fonty Quer is bezig een afdeling van de flora van de Canarische Eilanden in te richten. De succulentencollectie omvat reeds 100 Opuntiasoorten, 70 Aloe's en 45 Agaven, terwijl de Euphorbiacollectie bestaande uit 40 soorten, mooie groepen vormt. Ook Zuidafrikaanse succulentengedijen er zeer goed.

Niet alleen als zuiver wetenschappelijke instelling doch evenzeer om zijn landschappelijk schoon belooft „Marimurtra” een Eldorado voor natuurliefhebbers te worden. Hoog boven de diepblauwe zee verheft zich op een steile rots het Linnaeus-tempeltje, waar men van een schitterend vergezicht genieten kan. Hoewel de Spaanse burgeroorlog ook deze plek niet ongemoeid heeft gelaten, zal de daardoor aangerichte schade binnen afzienbare tijd tot het verleden behoren. Het ingestelde internationale patronaat zal als een zijner eerste werkzaamheden het stichten van laboratoriuminrichtingen en een bibliotheek op zich nemen, zodat wetenschappelijke werkers hier alles zullen vinden wat hun studie behoeft. Voor ons, succulenteliefhebbers, is het prettig een bericht te lezen, waaruit blijkt, dat de liefde voor de „scientia amabilis” ook in Spanje nog niet gestorven is.

J. A. J.

Terwijl op 29 Maart j.l. buiten een flink pak sneeuw lag, dezelfde dag waarvan het K.N.M.I. later meldde, dat de maximum-temperatuur zo laag was als op die datum nog nimmer in de twintigste eeuw was voorgekomen, schreef de heer Lensselink ons het volgende:

„In 't kasje ziet het er hier al heel aardig uit. *Mam. bocasana* en *M. glochidiata* staan al in bloei, *M. bombycina* is volop in knop. Verschillende *Noto's* hebben al flinke knoppen, evenals vele *Lobivia's*, *L. janseni* b.v. met 14 knoppen, *L. backebergii* met nog veel meer knoppen en zo verder nog ca. 20 soorten. *Reb. marsoneri* heeft 40-50 knoppen, geweldig wat een rijkdom. Nog ca. 15 soorten *Rebutia* staan er goed voor, *Rebutia*

violaciflora is bijna rood van de knoppen. Van *Echinocereus* hebben er al drie grote knoppen. *Gasteria liliputana* is uitgebloeid; wat een mooi fijn bloempje, feitelijk is de bloeiwijze nog fors in verhouding tot het kleine plantje. Het zaad (ongev. 25 soorten) komt dit jaar prachtig op!"

SANSEVIERIA GEEN SUCCULENT ?

In haar recensie van mijn laatste boekje „Cactussen en andere vetplanten” schrijft Mej. v. d. Thoor n (Succ. 1951 blz. 76): „maar wij moeten de vraag stellen met welk recht *Sansevieria zeylanica* en *Haemanthus albiflos* tot de succulenten kunnen worden gerekend.”

Ik geef toe, dat Jacobsen („Die Sukkulenten”, Berlin, 1933) noch *Sansevieria* noch *Haemanthus* noemt, waarmee echter allerminst gezegd is, dat beide geen succulenten zijn.

Prof. Massart, toenmaals conservator van de botanische tuin te Brussel, schreef indertijd een klein, doch belangrijk werkje („Notice sur la serre des plantes grasses au Jardin botanique de l'état”) uitgegeven door het Belg. Ministerie voor tuinbouw (Brussel, 1905). Hierin vindt men een uitvoerige lijst van planten (Liste systématique) welke door de schrijver als succulent worden beschouwd. Volgens deze lijst behoren alle *Sansevieria*'s (en ook *Haemanthus albiflos*) tot de succulenten. (Zie vorig nr. Succulenta; red).

Ook Prof. Vaupel van de botanische tuin Berlin-Dahlem rekende de *Sansevieria*'s wel degelijk tot de succulenten. (M. f. Kakteenkunde 1909, blz. 112).

Op gezag van deze twee autoriteiten meen ik de *Sansevieria*'s met recht tot de succulenten te mogen rekenen.

Toegegeven moet worden, dat ten opzichte van het wel of niet succulent zijn van verschillende plantensoorten, de meningen verschillen; de grens is vaak moeilijk te trekken.

Niemand onzer lezers zal er b.v. aan twifelen, dat het geslacht *Agave* niet tot de succulenten behoort. Evenwel, de bekende schrijver Hortulanus H. Witte van de botanische tuin te Leiden, wilde de *Agave*'s liefst niet tot de succulenten rekenen. („*Sempervirens*” 1903, noot op blz. 160).

Misschien kan de heer K. U. Kramer bij gelegenheid eens nagaan, in hoeverre de anatomie van *Sansevieria* en *Haemanthus albiflos* de betiteling „succulent” rechtvaardigt.

Evenals ondergetekende zal Mej. v. d. Thoor n zich ongetwijfeld gaarne bij de uitslag van dit onderzoek neerleggen.
G. D. D.

BIJEENKOMST „GRASHEUVEL” 1952.

De Grasheuvel 1952 behoort weer tot het verleden. Zaterdag, 17 Mei waren naar schatting 45 leden bijeengekomen om te genieten van het programma dat in dit Eldorado gehouden zou worden. Na begroeting van bekenden en kennismaking met de nieuwe leden volgde een geanimeerde ruilbeurs.

In de avonduren sprak de heer Buining over de Trichocereideae, welke voordracht gevolgd werd met een vertoning van bijzonder mooie kleurenfoto's. Een kleurenfilm over de Californische woestijn besloot de avond.

De volgende dag werd als vanouds, besteed met een bezoek aan de prachtige collectie planten van onze voorzitter. De tractatie van Mevr. Buining werkte er toe mede, dat deze excursie zeer op prijs werd gesteld. Ondergetekende kreeg opdracht de heer en mevrouw Buining hartelijk dank te zeggen voor de vriendelijke ontvangst.

Des namiddags kwam de heer v. d. Velde aan het woord. Met enkele verhalen, die onze planten betroffen, heeft hij ons kostelijk vermaakt.

Hierna sprak de heer J. A. Janse, over nomenclatuur. Een interessante voordracht, die menigeen een duidelijk inzicht zal gegeven hebben over de naamgeving van onze planten.

Tenslotte besloten de aanwezigen de bijeenkomst in 1953 wederom op de Grasheuvel te organiseren. Men keerde huiswaarts, voldaan over een paar goed geslaagde dagen.
Secretaresse.

Al vaker hebben we met genoegen kunnen vermelden, dat leden voor Succulenta reclame maken. In „De Tiliaan”, maandblad van de personeelsvereniging „Tiliaan” van de Erven J. J. Tijn, te Zwolle vonden we een artikeltje over cactussen, geschreven door de heer W. Wurtz. Deze merkt daarin op, dat het kweken van succulenten een speciale liefhebberij van zijn echtgenote is. Enkele pagina's verder troffen wij een reproductie aan van een fraai schilderij; het onderschrift leert ons, dat schilderen de speciale liefhebberij van de heer Wurtz is. Niettemin blijkt uit het cactus-artikel dat hij ook op cactusgebied geen vreemdeling is... of heeft hij soms hulp gehad?

Dat de zorg, door Mevr. Wurtz aan haar planten besteed tot fraaie resultaten heeft geleid, toont een foto van een verzameling prachtige planten. Fijn, als man en vrouw beiden een mooie liefhebberij hebben.

Doodt het gevaar

voor Uw planten, bloemen,
appels, peren, pruimen, enz.
door



DUBBELWERKEND
POLIFLOR - ZOM

POLIFLOR-ZOM verdeelt door de dubbele werking in één bespuiting niet alléén schadelijke INSECTEN, zoals bladluizen (ook de zwarte luis in bonen, bieten, chrysanten, dahlia's, enz.) wolluis, bloedluis, dopluis (in palmen), rupsen enz., maar TEGELIJK ZWAMMEN, zoals roest bij chrysanten), meeldauw (het wit in rozen, kruisbessen) enz. Na de bespuiting zijn bloemen en planten fris en groeien weer krachtig door. Indien niet verkrijgbaar bij Uw leverancier proefzending na ontvangst f 0,85 en f 0,15 porto. Giro 339468.

EN VOOR EEN GOEDE KUNSTMEST VOOR KAMERPLANTEN

KUNSTMEST
PLANTA

Vlug en geheel oplosbaar

„GECO”, VENLO —

flacon à 50 gram 35 cts.

flacon à 100 gram 55 cts.

Telefoon 2213 (2 lijnen)

Bestuursmededelingen

ATTENTIE!

Nieuwe leden kunnen met ingang van 1 Juli 1952 worden ingeschreven. De kosten tot het einde van de lopende jaargang bedragen dan f 2.50.

Men wordt vriendelijk verzocht, bij opgave van nieuwe leden, de ingangsdatum te willen mededelen.

Secretaresse.

RUIL- EN VERKOOP

Ruilen. Gevraagd soorten van Chile-
nia, Copiapoa, Neoporteria, Pyrrhocac-
tus, Islaya en Matucana. Aangeboden
wordt o.a. Macdowellii, villosa nigra,
atrispinosa, castaneoides, eulychnia iqui-
quensis, Haageocer. australis, enz. door
F. A. B u d d e, Weimarstraat 36a, Den
Haag.

Wie wil ruilen of verkopen: Rebutia's,
Mediolobivia's e.a. Ruillijsten gevraagd
door W. F. G o e m a e s, Heirmanstraat
no. 1, Deurne bij Antwerpen.

Aangeboden: diverse soorten Rebutia,
Lobivia, Gymnocalycium, Notocactus,
Malacocarpus, Mammillaria, Opuntia,
Mesems, Sedums, Sempervivums, Eche-
veria's enz. in ruil voor andere soorten.
Gaarne ruillijsten gevraagd. A. N. B u l t-
h u i s, Bonifaciusplein 19, Dokkum.

In ruil aangeboden 7 jaargangen van
Succulenta, ingebonden in prachtband,
grijs met goudopdruk, 1929, 1930, 1931,
1932, 1933, 1934, 1936 (en 1937 los) voor
een mooie hertshoornvaren. Aanbiedin-
gen: P. B e v e r l o o p/a J. Simonis,
Ruilstraat 64 D, Rotterdam.

Te koop of in ruil gevraagd, Frithia pul-
chra en Euphorbia obesa. Aanbiedingen:
W. J. v a n K e m p e n, Driehuizerweg
327, Nijmegen.

Wie kan mij helpen aan zaailingen of
jonge Echinopsis planten? Brieven met
prijsoopgaaf aan M. K r o l, Crocusstraat
12, Terneuzen Z.)

Een onzer Belgische leden schreef:
„dat de heer H o e c k x niet alleen een
ervaren kweker is, die het zaad van het
Clichéfonds prima tot ontkieming weet
te brengen, doch dat hij bovendien een
goed propagandist is, bewijst het feit, dat
hij in korte tijd 76 nieuwe leden heeft
gewonnen; nog zo'n paar mannen en
Succulenta gaat als een vuurpijl de
hoogte in.”

Het Clichéfonds heeft gemeend, het
werk van de heer H o e c k x te moeten
belonen door hem een gevuld Pette Al-
bum aan te bieden, waarvoor de heer
H o e c k x zijn dank betuigde, vergezeld
van een opgave van 4 nieuwe leden.

Flinke sortering

Import - Export

Cactussen en andere Vetplanten

bij W. J. van Kempen

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

CACTUSSEN en VETPLANTEN

Hoe ze met succes te kweken

door A. J. A. UITEWAAL

Uitgave: SUCCULENTA.

Gedrukt op fraai kunstdruppapier.

Op bijna elke pagina een afbeelding.

Prijs voor leden van Succulenta f 5.—. Bestellingen en betalingen te richten aan Mevr. J. Grullemans-van Berghem, Hereweg 19, Lisse, postgiro 551220.

Belgische leden kunnen het bedrag, frs 75.—, voldoen t. n. van Penningmeester Pereskia, de heer Gerard Cornelis, Thonetlaan 131, Antwerpen. Postrek. 2821.96

Van „Cactussen en Vetplanten” zijn de navolgende jaargangen nog voorradig:

1935 gehele jaargang uitgez. nos. 1 en 2.

1936 gehele jaargang compleet.

1937 gehele jaargang compleet.

1938 gehele jaargang compleet.

1939 gehele jaargang compleet.

1940 gehele jaargang compleet.

1941 gehele jaarg. uitgez. nos. 1, 4 en 6.

1942 gehele jaargang uitgezonderd no. 3.

Jaargangen f 3.00 per stuk.

Losse nummers f 0.25 per stuk.

Bandjes v. d. jrg. 1935—1926—1937—1938,

50 cent per stuk.

Van „Succulenta” zijn nog voorradig:

1947 gehele jaargang uitgez. nos. 1 en 3.

1948 gehele jaargang compleet.

1949 gehele jaargang compleet.

1950 gehele jaargang compleet.

1951 gehele jaargang compleet.

Jaargangen f 3.00 per stuk.

Losse nummers 50 cent per stuk.

Aanvragen: Secretariaat, Hereweg 19, Lisse.

WIE IS HET?

De heer Noteboom stelt een aantal mooie plantjes beschikbaar voor het 700e lid. Doet allen uw best en werft nieuwe leden!

NIEUWE LEDEN:

Rog. Berten, Nieuwpoortlaan 104, De Panne, België.

Herman Buelens, Mareestraat 52, Borgerhout, België.

Willy Naert, Georges Martensstraat 26, Deinze O. Vl., België.

Robert Hooghe, J. M. Sabbestraat 99, Menen, België.

Louis Durdut, Kon. Astridlaan 4, Leuven, België.

Em. Meijnen, Math. Corvenstraat 49, Deurne C (Antw.) België.

Sted. Openbare Bibliotheek, Gebr. Verhaegenstraat 14, Mechelen, België.

Andr. Damster, Breughelstraat 11, Antwerpen, België.

Franc. van den Berg, Tervuerensteenweg 21, Mechelen, België.

Gilb. Roels, van Montfortstraat 14, Borgerhout, België.

L. Verheyen, Boeksveldplein I, Wilrijk, België.

John Ichterhausen, Graaf van Hoornestraat 25, Antwerpen, België.

Charl. Snoeck, Korte Koepoortstraat 8, Antwerpen, België.

Marc. Blancke, Neptunusstraat 42, Berchem, België.

J. W. Küchler, Raadhuisstraat 44, Alphen a. d. Rijn.

G. van der Meer, Bospolder 17, Honselersdijk.

Bernard Vroom, Dijkweg 129, Honselersdijk.

D. Jansen, Potterstraat 9, Deventer.

import
export

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

Succulenten

J. KROON
Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 — Postadres: Donklaan 17, Voorschoten.